Donderdag, 29 April 1943

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

60ste Jaargang, No. 8888

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Asso. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

R. A. F. legt mijnen op grote schaal.

Wilhelmshaven ondergaat nog hevig bombardement.

Gevechten tussen Britse en Duitse kustvaartuigen houden aan.

In Italië: aanvallen op Napels, Messina, Syracuse.

DIT JAAR 100.000 VLIEGTUIGEN.

William Batt, Vice-Voorzitter van de Noordamerikaanse Oorlogs-productieraad, maakte in een redevoering bekend, dat bijna 100.000 vliegtuigen dit jaar in de Verenigde Staten van Noord-Amerika gebouwd zullen worden. Dit is bijna 50.000 meer dan in 1942 (New York, (AP) 28.4).

COMMUNIQUÉ VAN DE BRITSE ADMIRALITEIT.

De Britse Admiraliteit gaf het volgende communiqué uit:

„Vóór het dagen onderschepten lichte strijdkrachten van de Koninklijke Marine een vijandelijk convooi onder een krachtig geleide nabij de kust van Bretagne in de buurt van Ushant. De torpedojagers „Goethland" (Luitenant-Commandant E. N. Pumphrey) en „Albrighton" (Luitenant-Commandant R. J. Hason) zetten de aanval op korte afstand in, niettegenstaande het hevige vuur van een ongewoon groot aantal escorte-vaartuigen. Een groot bevoorradingsschip werd getorpedeerd en nog een ander van gemiddelde grootte. Beide schepen werden nog getroffen door kanonvuur en kwamen waarschijnlijk tot zinken. De aanval veroorzaakte een grote verwarring onder de vijandelijke strijdkrachten en men zag verschillende hunner schepen op elkaar vuren. Tijdens het gevecht, dat langer dan een uur duurde, plaatsten de „Goathland" en de „Albrighton" met kanonvuur voltreffers op twee geleideschepen van het convooi. Deze vijandelijke schepen barstten in vlammen uit en kwamen vrijwel zeker tot zinken. Ook werd een e-boot getroffen en stuk geslagen. Zijner Britse Majesteits schepen leden enkele verliezen aan manschappen. De naaste bloedverwanten worden ervan in kennis gesteld. Slechts lichte schade werd geleden door de Britse schepen" (Londen, (AP) 28.4).

AANVAL OP EEN VIJANDELIJK CONVOOI.

Het nieuwsbureau van het Britse Ministerie van Luchtvaart maakte bekend, dat Whirlwind bommenwerpers van het Gevechtscommando, geëscorteerd door Spitfires, waarvan 1 vermist wordt, heden het offensief tegen de vijandelijke scheepvaart voortzetten. Zij vielen een convooi van 8 schepen aan nabij de kust van Bretagne. Een mijnenveger in de achterhoede van het convooi kreeg 4 voltreffers van 2 Whirlwind bommenwerpers en een andere mijnenveger en treiler werden ook door voltreffers geraakt. Niettegenstaande het afweervuur van den vijand kwamen de escorterende Spitfires laag vliegen en beschoten zij de vijandelijke schepen met kanon- en mitrailleurvuur (Londen, (AP) 28.4).

BRITSE LUCHT-OPERATIES VAN DE NACHT.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit: „In de afgelopen nacht waren vliegtuigen van het Bommenwerperscommando wederom gewikkeld in het leggen van mijnen op grote schaal, vooral in de Baltische Zee. Wilhelmshaven werd ook gebombardeerd. 23 Onzer bommenwerpers worden vermist" (Londen, (AP) 29.4).

BRAZILIAANSE BLADEN OVER HET RUSSISCH-POOLS DISPUUT.

Het Braziliaanse ochtendblad „Correiro da Manhan" beweere, dat Rusland, door het verbreken der betrekkingen met Polen, ook gebroken heeft met de beginselen van de Atlantische Brief. De welbekende commentator Costa Rego schreef: „Molotov beschuldigt Polen ervan, dat het de onafhankelijkheid van zijn gebied bedreigde, welke verdedigd werd door Poolse soldaten in 1939. Molotov zegt, dat Polen te gispen valt voor het niet aanvaarden van het feit, dat Rusland in September 1939 Polen verraderlijk invadeerde en een verdrag sloot met Ruslands toenmalige geallieerde — Hitler — voor de verdeling van Polen; en nam hierbij meer dan 54% van zijn nationaal gebied en meer dan 13 millioen van zijn inwoners."

Zeggende, dat Ruslands methoden gelijk zijn aan die van Hitler, voer de „Correiro da Manhan" voort: „De Verenigde Landen strijden niet voor de hegemonie of voor gebiedsnaastingen, doch om in de wereld de beginselen van de Atlantische Brief te bevestigen."

Andere nieuwsbladen betreurden de breuk tussen Rusland en Polen, doch spraken zich niet zo sterk uit tegen Rusland. Men zeide, dat de Duitse propaganda-machine een overwinning heeft behaald door Polen ervan te overtuigen, dat de moorden door de Russen gepleegd werden. „O Jornal" drong er bij de Geallieerde pers op aan zich stil te houden of verzoenend te schrijven, teneinde Londen en Washington te helpen de moeilijkheden te overbruggen.

„Diario de Noticias" merkte op, dat niets wat van Berlijn komt voetstoots moet worden aangenomen.

„Diario Carioca" beweerde, dat de fundamentele quaestie die is van de Russisch-Poolse grens en zeide, dat een oplossing slechts in vredestijd te bereiken valt en dat het dispuut thans slechts de nazies helpt. (Rio de Janeiro, (AP) 28.4).

DE POSITIE VAN HET INTERNATIONALE RODE KRUIS.

Het Internationale Rode Kruis hield zich bij het standpunt, dat een verzoek van alle betrokken landen nodig is voor het doen instellen van een onderzoek naar de Duitse beweringen, dat 10.000 Poolse officieren nabij Smolensk door de Russen werden vermoord. Ingelichte bronnen zeiden, dat de Russisch-Poolse diplomatieke breuk geen invloed had op deze beslissing. Duitse en Poolse verzoeken zijn gedaan voor het benoemen van een neutrale commissie om een onderzoek in te stellen naar de moorden, doch volgens de bepalingen van het Rode Kruis moeten alle betrokken partijen een verzoek indienen.

Na een week lang de aanvragen te hebben bestudeerd besloot het Rode Kruis in antwoord op de Duitse en Poolse aanvragen, dat het gaan in gebied dat door de Duitsers bezet is onder toestemming van alle betrokkenen, aanleiding zou kunnen geven tot het aanvragen van allerlei onderzoeken naar de toestanden in respectieve vijandelijke kampen. Tenzij de Russen ook een verzoek doen wordt de quaestie als afgedaan beschouwd. Berichten uit de hoofdsteden van de allieten blijken, dat Duitsland uitgelaten van vreugde is over de diplomatieke breuk tussen de Russische en Poolse Regeringen. Rome deelde ook in het vreugdegeroep over het incident en beschouwde het als een overwinning van de nazie-propaganda. (Bern, (AP) 28.4).

COMMUNIQUÉ VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

„**Stille Zuidzee** (alle data zijn Oosterlengte): In de vroege morgen van 27 April vielen Liberator zware bommenwerpers de Japanse stellingen te Kahili en Ballale in de omgeving van het eiland Shortland aan en ook te Vila in de Centrale Salomonseilanden. Branden werden gesticht te Ballale en Vila. Later op de morgen deden 5 Vliegende Forten zware bommenwerpers een tweede aanval op Kahili. Het slechte zicht belette het waarnemen der resultaten.

Noordelijk deel van de Stille Oceaan: Op 26 April deden formaties van jagervliegtuigen 11 aanvallen op de Japanse installaties te Kiska. Liberator zware bommenwerpers en Mitchell middelzware bommenwerpers, alsook Lightning en Warhawk gevechtsvliegtuigen namen aan de aanvallen deel. Voltreffers werden geplaatst in het hoofdkampgebied van den vijand, op de startbanen en op enkele gebouwen, die vernield werden. Ook werd schade aangericht aan het Noordeinde.

Canadese vliegers, die Warhawks bestuurden, deden nog twee aanvallen op Kiska." (Washington, (AP) 28.4).

AANVAL OP RANGOEN.

Het communiqué van de Noordamerikaanse leger-luchtmacht zeide, dat Noordamerikaanse Liberators opnieuw een hevige aanval deden op Rangoen, de voornaamste haven van het door de Japanners bezette Birma. Verschillende branden werden gesticht en pakhuizen in de buurt van het Centrale spoorwegstation werden ernstig beschadigd. De aanval vond Maandag plaats. Middelzware bommenwerpers vielen ook spoorweg-objecten aan bij Thazi, een knooppunt op 110 kilometer ten Zuiden van Mandalay. (New Delhi, (AP) 28.4).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUÉ.

„In de nacht van 28 April hadden geen belangrijke veranderingen plaats aan het front. Aan het Westelijk front drong een Russische verkenningspatrouille in de vijandelijke achterhoede door en viel een colonne Hitlerieten aan, die op weg was naar het front. 60 Van hen werden gedood en er werden gevangenen gemaakt. Ten Westen van Rotov-aan-de-Don werd artillerie-vuur gewisseld. Het Russische geschut vernielde 4 blokhuizen, bracht een artillerie- en twee mortieren-batterijen tot zwijgen en sloeg uiteen en vernietigde gedeeltelijk: een bataljon van het vijandelijke voetvolk. In luchtgevechten schoten Sovjet-vliegers 3 Duitse toestellen neer. Ten Zuiden van Balakleya drongen verkenners van een Sovjet-afdeling in de vijandelijke achterhoede door en doodden er 50 Duitse soldaten en 2 officieren. Tijdens de nacht vielen Sovjet-bommenwerpers een vijandelijk vliegveld aan en stichtten er 6 branden. In een sector van het Noordwestelijk front poogde het Duitse voetvolk onder dekking van een rookgordijn de Sovjet-defensies te verkennen. Met mortier-, geweer- en mitrailleurvuur werden de Hitlerieten uiteengeslagen. Zij trokken terug met achterlating van 40 doden voor de Russische stellingen. Scherpschutters van een afdeling doodden tijdens de nacht ongeveer 70 Duitse officieren en manschappen in een district van het Kiev-gebied. Guerrilla's van een detachement, dat opereert in de streek van Chernigov, blies een Duitse trein op. De locomotief werd vernield 58 olietankwagens brandden uit" (Moskou, (AP) 29.4).

ENKELE VERKLARINGEN VAN ELMER DAVIS.

Elmer Davis, Directeur van het Noordamerikaanse Bureau voor Oorlogs Informatie lanceerde op een persconferentie een nieuwe theorie, volgens welke er misschien geen vredesconferentie zal zijn aan het eind des krijgs. „Indien het komt tot een onvoorwaardelijke overgave van onze vijanden zou er misschien gewoon een bezetting van de verslagen landen kunnen komen", zeide hij.

De persconferentie werd gehouden in verband met de oorlogsconferentie van de nationale omroep-vereniging.

„Er zijn vele politieken, die in de practijk in plaats van op een conferentie kunnen worden uitgewerkt. Niemand kan zien wat de vredesonderhandelingen tot stand zullen brengen." De opmerkingen van Davis werden gedaan in antwoord op de vraag of de pers en radio de verwachte vredesconferentie zullen verslaan.

Davis maakte bekend, dat het B.O.I. bewijs heeft, dat men in Japan naar de Noordamerikaanse uitzendingen luistert, terwijl vroeger in de oorlog „wij er niet zeker van waren, dat er luisteraars waren behalve de krijgslui".

„Nu worden onze verklaringen in Japan gehoord — de verklaringen, dat de Japanners zullen worden verslagen en dat zij al de gewonnen bezittingen zullen moeten opgeven" (Chicago, (AP) 28.4).

HOE ENGELAND ER IN 1940 VOOR STOND.

In een toespraak tot een afzonderlijke groep van mijnwerkers en mijneigenaars, op 31 October van het vorig jaar gehouden, doch eerst thans bekend gemaakt, onthulde Premier Winston Churchill, dat Groot Britannië minder dan 50 tanks en slechts „een paar honderd veldkanonnen had, waarvan sommige uit een museum waren gehaald", om in 1940 aan een invasie het hoofd te bieden. Bij het aansporen tot een grotere productie zeide de Premier tot zijn toehoorders in een overzicht van Engelands donkerste dagen, dat zo Hitler hadde getracht Engeland te invaderen na Duinkerken „er een ontzaggelijke verwoesting in dit land zou zijn aangericht, omdat wij nauwelijks een wapen hadden" (Londen, (AP) 28.4).

EERSTE VENEZOLAANSE AMBASSADEUR IN CHILI.

José Abel Montilla, de eerste Ambassadeur van Venezuela in Chili, bood zijn geloofsbrieven aan President Juan Antonio Rios aan. (Santiago, (AP) 28.4).

Het nieuws van vandaag.

Het onderwerp van de dag is nog steeds het Pools-Russisch dispuut, dat nog de volgende ontwikkelingen heeft gebracht: 1) In Rusland werden artikelen gepubliceerd, die waarnemers deden geloven, dat Rusland de verwijdering van de Poolse regering in Londen zal eisen of het vestigen van een gelijksoortig régime op grondgebied van de Sovjet; 2) De Poolse regering deed een verzoek tot het laten vertrekken uit Rusland van alle strijdende Polen en verklaarde, dat de Polen „zich niet behoeven te verdedigen tegen enige veronderstelling van contact of verstandhouding met Hitler"; 3) De nazies vormden een commissie van Europese doktoren" uit de vazalstaten, alsook uit Portugal, Spanje en Zwitserland, om een onderzoek in te stellen in het Katyn-woud nabij Smolensk waar de vermoorde Poolse officieren begraven zouden zijn; 4) Churchill confereerde met Premier Wladyslaw Sikorski in een poging de breuk te herstellen, doch maakte blijkbaar weinig vordering; 5) Het is gebleken, dat Rusland de betrekkingen met de Sikorski-regering verbrak nadat de Polen aan het Internationale Rode Kruis een verzoek hadden gedaan om een onderzoek te doen instellen naar de Smolensk-quaestie. De Russen beweerden, dat de Polen hierdoor in de kaarten hebben gespeeld van de Duitse propaganda en den Russen een slag in het aangezicht gegeven hebben (lbz. 1).

In de strijd der Verenigde Landen tegen de as hebben geen wereldschokkende overwinningen of nederlagen plaats gevonden. De strijd in Tunis is verwoed als nooit tevoren. Om elke heuveltop, om elke bergkloof, om elke vallei moet hard gevochten worden. Aanvallen worden gevolgd door tegenaanvallen. Nu de strijdkrachten van de as steeds meer „worden samengeperst doet zich iets vreemds voor: de Italianen vechten beter en dapperder dan de Duitsers. Van de gehele strijd vechten echter het dapperste de Britse voetknechten.

In de afgelopen nacht heeft de Royal Airforce een machtig bombardement gedaan op Wilhelmshaven. Maar wat misschien belangrijker is: op grote schaal — als nooit tevoren — hebben de Engelse vliegtuigen mijnen gelegd in de Baltische Zee. Volgens Duits bericht werd ook Oost-Pruisen aangevallen, blijkbaar door de Russen. En de Britse vlootstrijdkrachten leveren elke dag opnieuw slag tegen de vijandelijke scheepvaart langs de kust van West-Europa. Van Terschelling tot Brest worden korte, doch pittige gevechten geleverd.

Hedenmorgen trokken grote formaties van Geallieerde vliegtuigen over het Kanaal naar Frankrijk (blz. 3).

Geen oplossing in Pools-Russisch geschil.

OFFICIELE POOLSE VERKLARING.

De volgende verklaring werd door de Poolse Regering uitgegeven na een bijeenkomst van het cabinet:

„De Poolse reegring bevestigt haar politiek, welke gericht is op een vriendschappelijke verstandhouding tussen Polen en Rusland op grond van de onschendbaarheid en de volledige vrijmachtigheid van de Poolse Republiek. Zij had en heeft nog de volledige steun van het Poolse volk.

Bewust van haar verantwoordelijkheid ten opzichte van eigen land en ten opzichte van de Geallieerden, wier eenheid en solidariteit de Poolse regering beschouwt als de hoeksteen van de toekomstige overwinning, zou zij eerst de Sovjet-regering naderen met een voorstel voor een gemeenschappelijke verstandhouding, niettegenstaande vele tragische gebeurtenissen, die hebben plaats gevonden van het ogenblik af, dat de Sovjet-legers het gebied van de Republiek op 17 September 1939 betraden. Na de betrekkingen met Sovjet-Rusland geregeld te hebben bij overeenkomst van 30 Juli 1941 en bij verstandhouding van 4 December 1941, is de Poolse regering angstvallig haar verplichtingen nagekomen.

Handelend in nauw verband met de regering brengt het Poolse volk de grootste offers in de strijd in Polen en buiten de grenzen van hun land tegen den Duitsen indringer. Geen Quisling is uit de Poolse gelederen opgestaan. Alle samenwerking met de Duitsers is verachtelijk van de hand gewezen. Met het oog op de feiten, die over de gehele wereld bekend zijn, behoeven de Poolse regering en het Poolse volk zich niet te verweren tegen enige veronderstelling omtrent contact of verstandhouding met Hitler.

In een openlijke verklaring heeft de Poolse regering duidelijk aan Duitsland het recht ontzegd om voor eigen valse methoden van de tragedie der Poolse officieren misbruik te maken. Zij heeft zonder aarzelen de nazie-propaganda, die gericht is op het scheppen van wantrouwen tussen de Geallieerden, veroordeeld.

Omstreeks dezelfde tijd werd een nota gezonden aan den Sovjet-Ambassadeur, die aan de Poolse regering 's toegewezen, waarbij nogmaals verzocht werd om inlichtingen, die het lot van de officieren zouden helpen ophelderen.

De Poolse regering en het Poolse volk zien naar de toekomst. Wij doen in naam van de solidariteit der Verenigde Landen en de elementaire menselijkheid het verzoek om uit de U.S.S.R. vrij te laten de duizenden gezinnen van de Poolse krijgers, die gewikkeld zijn in de strijd of die zich in Groot Brittannië en het Midden-Oosten voorbereiden om hun aandeel te nemen in de strijd, van de tienduizenden Poolse wezen en kinderen voor welker opvoeding wij de volle verantwoordelijkheid kunnen nemen en die thans — gezien de Duitse massa-moorden — biezonder kostbaar zijn voor het Poolse volk. Het Poolse leger zal bij het voeren van de oorlog tegen Duitsland ook versterking nodig hebben alle Poolse mannelijke strijders, die zich thans op Sovjet-grondgebied bevinden. De Poolse Regering doet ook een verzoek om hun vrijlating. Zij reserveert zich het recht om bij de wereld te pleiten voor de zaak van al deze mensen. Tenslotte vraagt de Poolse Regering voor een verdere hulpverlening en zorg voor de talrijke Poolse burgers, die in de U.S.S.R. zullen blijven.

Bij het verdedigen van de onschendbaarheid van de Poolse Republiek, die de oorlog met het derde Reich aanvaard heeft, heeft de Poolse Regering nooit aanspraak gemaakt, en maakt zij ook geen aanspraak op enig Russisch gebied overeenkomstig haar verklaring van 25 Februari 1943.

Het is en zal de plicht zijn van elke Poolse Regering om de rechten van Polen en de Poolse burgers te verdedigen. De beginselen waarvoor de Verenigde Landen strijden en ook alle inspanningen om hun solidariteit in deze strijd tegen den gemeenschappelijken vijand te versterken, blijven de grondslag van de politiek der Poolse regering' '(Londen, (AP) 28.4).

EEN POOLS ARTIKEL IN EEN RUSSISCHE KRANT.

Sovjet Ruslands officiële Regeringsorgaan „Izvestia" publiceerde een artikel, getekend door Wanda Vasilevskaya, President van de „Unie van Poolse Patriotten", waarin zij verklaarde, dat de uitgeweken Poolse Regering in Londen niet het Poolse volk vertegenwoordigt.

„Het volk heeft deze Regering niet gekozen of benoemd en heeft er geen gezag aan gegeven", schreef zij. „De huidige Regering nam de functies op zich van de resten der Poolse Regering, die uit Polen vluchtten — de Regering van Smigly Ridz." Het communistische partijblad „Pravda" publiceerde ook een lang hoofdartikel waarin men de Poolse Regering verwoed aanviel en haar beschuldigde van een „verraderlijk gedrag...... ten opzichte van de Sovjet Unie, in verband met de lastercampagne over het vermoorden van Poolse officieren in het gebied van Smolensk."

Gezien het hoofdartikel van „Pravda" kan men in Moskou mocilijk zien, dat de Sovjet Unie de betrekkingen met de huidige Poolse Regering zal hervatten.

Het artikel van Vasilevskaya zeide, dat de leiding van het Poolse leger in de Sovjet Unie — het leger dat Rusland het vorig jaar verliet — „uiterst reactionnair" was en „poogde de antidemocratische neigingen en pacifistische stemmingen aan te moedigen, dat men anti-semitisme en chauvinisme verspreidde; en dat men in het leger zelf veel stookte tegen zijn geallieerde op wiens grondgebied men opereerde." Het artikel beweerde, dat „het commando van dit leger weigerde naar het front te gaan en weigerde deel te nemen aan de strijd, waarop men zijn mensen uit de Sovjet Unie voerde." Verder zeide het artikel, „dat het Poolse volk oprecht slechts de bevrijding van Polen eist en een nauw en eerlijk contact met de democratische landen die tegen Hitler vechten. Wat deed de Poolse Regering om deze band te versterken? Onophoudelijk, van de eerste dagen van haar bestaan af, stond men der pers en den officiëlen organen toe de meest laaghartige aanvallen te doen op de Sovjet Unie, welke de meeste slagen van het Duitse leger opving." (Moskou, (AP) 28.4).

EUROPESE DOKTOREN NAAR SMOLENSK.

Buitenlandse kringen in Bern, die connecties in Berlijn hebben, deelden mede, dat op Duits initiatief een commissie van „Europese doktoren", waaronder een Portugees, een Spanjaard en een Zwitser — laatsgenoemde inwoner van Duitsland — op weg is naar het gebied van Smolensk om er een „onderzoek in te stellen." (Bern, (AP) 28.4).

INWISSELING VAN GEWONDE GEVANGENEN.

Britse en Italiaanse hospitaalschepen verlieten de haven van Izmir (Smyrna) in Turkije op 21 April, begeleid door Turkse torpedojagers. Blijkbaar is heden de inruiling van gevangenen afgelopen (Londen, (AP) 28.4).

HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

Uit New York wordt aan de Gouvernements Persdienst geschreven:

Op een bijeenkomst van de „Friends of Democracy" heeft de Heer J. Henk Boas een vroeger hoofd van de Gouvernementspersdienst in Suriname, een lezing gehouden waarin hij in grote lijnen de politieke en constitutionele ontwikkeling van het Koninkrijk der Nederlanden behandelde. Hij legde de nadruk erop dat volgens artikel 1 van de Nederlandse Grondwet de term „Koninkrijk der Nederlanden" het Rijk in zijn geheel omvat, zodat door deze term een „Gemenebest van volken onder de Nederlandse vlag" aanduidt, een Gemenebest, waarvan de vier Rijksdelen op voet van gelijkheid deel zullen uitmaken. Dit is de betekenis van de hoogst belangrijke verklaringen, tegen het eind van het vorige jaar door de Koningin persoonlijk afgelegd.

De Heer Boas, die zeide dat zijn verblijf in West Indië hem een veel zuiverder blik gegeven had op zekere aspecten van democratische Rijkspolitiek, meende een Noordamerikaans publiek de constitutionele ontwikkeling van het Koninkrijk duidelijker te kunnen maken door een term te bezigen, welke door iederen Noordamerikaansen burger ten volle begrepen wordt; een term, die deel uitmaakt van het politieke geloof van iederen Noordamerikaansen burger. Reeds lang voor het huidige stadium van constitutionele ontwikkeling bereikt was, hadden oudere koloniale Rijken, zoals dat der Nederlanden, zich geconsolideerd tot zeer wezenlijke „Rijks Unies".

„Men heeft gezegd — en m.i. terecht gezegd — dat de Burgeroorlog geen oorlog was voor de afschaffing der slavernij, doch een oorlog voor het behoud van de Unie. Wat vaak over het hoofd gezien wordt, is dat een Rijk, gelijk het Nederlandse, zich geleidelijk ontwikkeld heeft tot een Unie, in weerwil van alle verschillen tussen de rassen, waaruit het is samengesteld. Wij mogen al spreken van een Rijk, of van een Gemenebest, of van een Koninkrijk, het ware karakter, dat het Koninkrijk der Nederlanden verworven heeft is dat van een Unie. Dit is een groot en vitaal Noordamerikaans begrip, maar het is een veel ouder Nederlands begrip. De Republiek der Verenigde Nederlanden steunde op een Unie, de beroemde Unie van Utrecht, welke meer dan twee eeuwen lang haar grondwet geweest is, en, zo ik mij niet vergis, zekere aanwijzingen bevatte, die zelfs door de ontwerpers der Noordamerikaanse Constitutie niet versmaad werden. Iedere Noordamerikaan weet wat een Unie betekent, en ik zou het karakter, dat het Koninkrijk der Nederland verworven heeft — een karakter dat slechts vervolmaakt zal worden door de voorgenomen eindhervormingen — niet beter aangeven dan door te zeggen dat het karakter is van een Unie, onscheidbaar, onbreekbaar en ondeelbaar".

De Heer Boas zeide, dat Unie alleen tot stand gebracht kan worden door democratische volken, maar dat zijn ervaring in Nederlands West Indië hem geleerd heeft hoe hoogst moeilijk het zijn kan Unie te vestigen op de enige grondslagen die sterk genoeg zijn opdat zij erop kan steunen — de grondslagen van democratie en volksregering. En juist daarom beseft hij ten volle welk een kloeke daad de grondwettelijke hervormingen, aangekondigd door Koningin en Regering, zijn in de geschiedenis van de menselijke en politieke vooruitgang.

„Men ziet soms over het hoofd dat er een grote afstand is tussen de humanitaire idealen, gegrond op het geboorterecht van den mens en de waardigheid van de menselijke ziel enerzijds en, anderzijds, hun practische verwezenlijking in vele landen die, sedert kort eerst verrezen uit de koloniale phase (en in sommige gevallen zelfs uit die der slavernij, hun burgerlijke en politieke opvoeding nog niet hebben voltooid. Deze waarheid beseft men vooral in landen als Nederlands West Indië, omdat deze bewoond worden door zovele rassen, dat zij beschouwd mogen worden als een weerspiegeling van het Koninkrijk in zijn geheel. De moeilijkheden kunnen overwonnen worden — niet in een dag of in een jaar, of zelfs in een generatie, maar geleidelijk, door volksopvoeding, door een politiek van eenmaking (hetgeen niet betekent assimilatie of opslorping) — kortom door een verstandige en verlichte leiding. Dit is, naar ik meen, de politiek welke de Nederlandse en plaatselijke Regeringen, in samenwerking met de Wetgevende Lichamen, sedert vele jaren gevolgd hebben — en politiek, welke thans door Harer Majesteits Regering vervolmaakt is in die merkwaardige verklaring, tegen het eind van het vorige jaar door de Koningin persoonlijk afgelegd.

„Een van de hoekstenen van Unie is eenheid, en in landen, die door veel verschillende rassen bewoond worden, kan eenheid niet bewerkstelligd worden door een resolutie of door een pennestreek, maar door een langdurig proces van burgerlijke opvoeding...... Het is een quaestie van voorlichting en menselijke solidariteit; een ontwikkeling die aangemoedigd kan worden en voortdurend aangemoedigd wordt, door de regerende en vertegenwoordigende lichamen. Geweldige vorderingen op de weg van democratische ontwikkeling zijn in Nederlands West Indië gemaakt, gelijk ook in andere delen van het Koninkrijk.

Dat deze vorderingen niet anders dan zeer geleidelijk gemaakt konden worden, schreef de Heer Boas ook hieraan toe dat niet alleen zovele rassen West Indië, en in het bizonder Suriname, bevolken, maar vooral hieraan dat het ene ras pas sedert enige jaren gevestigd is. „Zij allen bezitten Nederlands burgerschap; allen zijn gelijk voor de wet: allen hebben dezelfde burgerlijke en politieke rechten. Maar zij hebben zich in zeer uiteenlopende periodes in Nederlands Guyana neergezet. Vervolgens gaf de spreker een kort overzicht van de vestiging der verschillende rassen: van de kleurlingen, die sedert de zeventiende eeuw als slaven naar daar aangevoerd werden, en voor wie „de emancipatie het grote keerpunt in hun geschiedenis geweest is waardoor zij kansen gekregen hebben, waarvan zij veel beter gebruik gemaakt hebben dan vele waarnemers ten volle beseffen"; van de Hindostanies, die na en ten gevolge van de afschaffing der slavernij als contract arbeiders immigreerden; van de Javanen, die het land binnenkwamen, nadat in 1917 de Hindostaanse immigratie stopgezet was. Hij wees op de invloed, die de terugblik op de slavernij, en de gedachte aan de emancipatie, heeft op de geestesgesteldheid der Creolen, terwijl daarentegen slavernij en emancipatie voor de Aziatische bevolkingsgroepen behoren tot een voor-historisch tijdperk, en dus haar gezichtspunt niet beheersen en haar streven niet inspireren.

„Suriname is het land van Creolen, Hindostanies, Javanen, Chinezen en Europese Nederlanders; elk dezer groepen is toegewijd aan het land, maar voor elk harer betekent het iets anders in zoverre als zij het zien tegen geheel verschillende achtergrond.

Het is de grootste praestatie van het Nederlands bewind geweest dat het vele der verschillen over brugd heeft bij zijn pogingen een werkelijke gemeenschap van al deze rassen te maken, maar deze taak zou veel moeilijker, zij zou onmogelijk te volbrengen geweest zijn in deze, of zelfs in de volgende generatie, indien niet elk dezer rassen sterk gehecht ware aan de band met Nederland — aan wat ik genoemd heb de Unie. Het was in de Unie, dat zij in staat gesteld werden vooruit te gaan — maatschappelijk, stoffelijk en politiek. Zij leefden onder een vrije constitutie en waren in het genot van burgerlijke vrijheid. Op kosteloze scholen hebben zij goed onderwijs gehad. Maar tezelfder tijd werden hun ras-eigenschappen strict geëerbiedigd en zelfs aangemoedigd".

West Indië, dat zich ontwikkelt tot lid van een vrije Unie, is „een microcosmos, die de ontwikkeling van het Koninkrijk in zijn geheel weerspiegelt.

„Deze democratische ontwikkeling is de beweegkracht geweest, welke de Unie geconsolideerd heeft tot zij de onontbeerlijke en vanzelf sprekende grondslag werd, waarop de vele rassen van het Rijk hun toekomst zullen bouwen in eenheid en harmonie. Deze Unie is een zeer levende werkelijkheid. Zij is, op haar wijze, een even essentiële factor als de Noordamerikaanse Unie steeds geweest is. Zij is een essentiële factor, niet omdat de ondeelbaarheid van het Koninkrijk vastgelegd is in een democratische grondwet, maar omdat achter haar staat een beschaving, en omdat achter haar staat een ideaal — en zowel het ideaal als de beschaving geïnspireerd wordt door wat Mazzini noemde de wet van het leven: vooruitgang...

Koningin en Regering heben thans de volken van het Koninkrijk een vol democratisch zelfbestuur aangeboden, omdat zij erkennen dat de innerlijke consolidering en eenheid zo ver gevorderd zijn, dat een democratische Unie van vrije volken geen ideaal voor de toekomst meer is, maar ligt binnen het bereik van onze generatie".

CURAÇAO

DE VLAGGEN UIT.

Morgen zullen alle openbare gebouwen de vlaggen uitsteken ter viering van de geboorte-dag Harer Koninklijke Hoogheid Kroonprinses Juliana.

De burgerij wordt hierbij opgewekt deze nationale dag eveneens te vieren door het uitsteken der vlaggen.

BEZOEKEN BIJ DEN GOUVERNEUR.

Ingenieur G. F. van Dissel van de Nederlandse Inkoop Commissie te New York heeft een opwachtingsbezoek aan den Gouverneur gebracht. Ook de Noordamerikaanse Schout Bij Nacht Theodore Edson Chandler maakte zijn opwachting bij Z.E. den Gouverneur.

SCHOUT BIJ NACHT ROBINSON VERTROKKEN.

Schout Bij Nacht Arthur G. Robinson is gisteren van het vliegveld Hato naar zijn nieuwe standplaats, Trinidad, vertrokken.

Z.E. den Gouverneur kwam hem daar, vergezeld van zijn adjudant, persoonlijk uitgeleide doen. Een Militaire erewacht, onder commando van 2den Luitenant Jacob Beaujon, bracht den vertrekkende de militaire eerbewijzen. Vele Nederlandse en Noordamerikaanse officieren en tal van anderen waren ten afscheid op Hato.

MEESTER VAN DER MEER WEER PRACTIZIJN.

Naar wij vernemen is op voorstel van Zijne Excellentie den Gouverneur een weg gevonden, die het mogelijk maakte dat het Hof van Justitie, optredende als Raad van Toezicht en discipline, de schrapping van den practizijn Meester Stephanus W. van der Meer te niet kan doen. De vernietiging van de doorhaling had gisteren plaats.

BENOEMING MILITAIR COMMANDANT.

De Algemeen Militair Commandant heeft, onder dankbetuiging voor de door hem als zodanig bewezen diensten, den Luitenant ter Zee 1ste klasse Emile Dankmeyer eervol ontheven van de functie van waarnemend Chef Staf Algemeen Militair Commandant en benoemd tot Chef Staf Algemeen Militair Commandant den Luitenant ter Zee 1ste klasse F. H. M. van Straelen.

FEEST IN DE KAZERNE HABAAI.

George Seppens landsknechten een jaar in het klooster.

Op Zaterdag, 1 Mei 1943, zal de Kazerne Habaai één jaar in gebruik zijn bij de Nederlandse Troepen Habaai.

Ter gelegenheid hiervan zullen, naar wij vernamen, enkele plechtigheden plaats vinden in die kazerne met de bedoeling een begin van traditie aan te kweken bij de jonge Curaçaose Weermacht. Een gedenksteen zal door den Commandant der Nederlandse Troepen Curaçao, Kapitein der Mariniers Leendert Langeveld, worden verricht.

Wij laten het programma hieronder volgen:

6.30 uur gezongen Heilige Mis, op te dragen door den hoofdaalmoezenier, Majoor Augustinus van der Meer O.P., in de kapel van het pensionaat „Welgelegen";

7.30 uur gezamenlijk ontbijt voor de gehele bemanning der kazerne, met een ietwat feestelijk karakter, waaraan ook door de Officieren en het kader zal worden deel genomen. Door den Commandant N.T.H. zal een korte toespraak worden gehouden.

Met vriendelijke toestemming van het Bestuur van de Piscaderabaaiclub, werd in het begin van dit jaar door de bemanning van Habaai, een oud kanon (zg. achttienponder) van het terrein van Piscaderabaai naar Habaai gesleept en daarna, geheel naar eigen ontwerp en met eigen krachten op een betonnen pivot geplaatst en met een bloemperk omgeven.

Dit eenvoudige monument op het terrein van Habaai, waarnaast een grote vlaggemast wordt opgericht, zal, dank zij de financiële steun van de Dienst van Ontwikkeling en Ontspanning van een gedenksteen met toepasselijk opschrift worden voorzien, tot de onthulling van welke gedenksteen Kapitein Leendert Langeveld bereid werd gevonden.

9.00 uur: Onthulling van de gedenksteen op het monument, door de schutters van Habaai, op het Kazerne-terrein op gericht, gevolgd door het hijsen van de vlag aan de grote mast.

Terstond hierna zal den genodigden in de Cantine Habaai een dronk worden aangeboden en zo mogelijk een genummerd exemplaar van het gedenkschriftje „De Schutters van Habaai" worden uitgereikt.

9.45 — 12.30 uur Onderlinge wedstrijden voor de bemanning van Habaai, tot dat doel ingedeeld in vier groepen nl. mitrailleurs, mortieristen, infanteriegeschutbemanning en de Mariniers. a) Zakslaan (2 man per ploeg); b) Hindernisloop (4 man per ploeg); c) Touwtrekken (2 x 6 man per ploeg); d Ezelrijden (4 man per ploeg).

12.45 uur Gezamenlijke middagmaaltijd in de kazerne Habaai, waaraan door de Officieren en het kader wordt deelgenomen en die een min of meer feestelijk karakter zal dragen.

16.30 — 18.00 uur Voetbalwedstrijd van het officiële voetbalelftal van Habaai tegen een elftal van Suffisant, te spelen op het Rif-Stadion.

20.00 — 0.30 uur Dansavond voor de bemanning van Habaai, met genodigden, waarbij de onlangs gevormde „Bongo-band van Habaai" zal optreden.

Indien mogelijk ,zo vernamen wij ook nog, zal de in de maand Maart 1943 opgenomen 8 mm. smalle film van Habaai, ter lengte van 500 voet, voor de aanwezigen groepsgewijze worden gedraaid.

DE FOUTEN OP HET PRINSES MARGRIET-BORD.

Behalve enkele spelfouten (Holland's in plaats van Hollands; Zuyder-Zee) komt er op het herinneringsbord ter gelegenheid van de geboorte van H.K.H. Prinses Margriet Francisca nog een aardrijkskundige fout voor, die blijk geeft van de successen van het geen aan propaganda in het buitenland voor ons gemaakt wordt: de eilanden — gebiedsdelen? — Saba en Sint Eustatius staan er verkeerd op. In werkelijkheid ligt Saba links; op het bordje rechts.

NATIONALE AVOND.

In het Katholieke Zeemanshuis.

Vrijdagavond heeft het Apostolaat ter Zee weder een ontspanningsavond georganiseerd voor de zeelieden. In verband met de verjaardag van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana zal deze avond een nationaal karakter dragen. Het belooft iets bizonders te worden.

Alle zeelieden van Koopvaardij en Marine zijn van harte welkom. De andere gasten, burgers en burgeressen hebben slechts toegang op vertoon van een kaart, afgegeven door het bestuur van het Apostolaat ter Zee of door den beheerder.

KATHOLIEKE SPORTCENTRALE.

Zoals reeds medegedeeld, speelt La Fama van Savoneta op Aruba Zondag 2 Mei tegen een elftal van de K.S.C. De opstelling van het K.S.C.-elftal is als volgt:

V. Senior
(Vitesse)
P. Scorea E. Hinkel
(Ecuador) (C.S.R.)
A. Vos L. Isidora Th. Roos
(Ajax) (Vitesse) (Vitesse)
E. Hudson Moesker J. Mercedes
(Sithoc) (Ajax) (C.S.R.)
Juliana Hernandez
(Vitesse) (Ajax)

Reserves: M. Wils (Ecuador); Panneflek (C.S.R.); P. Roos (Vitesse); A. Silberie (Jong Bonaire); B. Isenia (C.S.R.); J. Galaraga (De West); j. Chacuto (D.S.C.).

AMBACHTSCHOOL SINT JOZEF BEZOCHT DE ISLA.

Dinsdag, 27 April, maakten de leerlingen van de 3e klas van de Sint Jozef Ambachtschool een tochtje naar de terreinen van de C.P.I.M., dat uitstekend slaagde. De jongens stonden onder leiding van den directeur der school, den Heer Hendrik Schuurman, en bijna alle leraren der school gingen mede. De directie van de C.P.I.M. stelde een boot ter beschikking en om 8 uur vertrok de opgewekte jongensschaar met hun leraren van de Westwerf naar Negropont. De Heer Franciscus P.A. Aardewijn stond op de steiger ter ontvangst gereed en onder zijn zo deskundige leiding begon de tocht over de fabrieksterreinen.

Achtereenvolgens werden bezocht: het in aanbouw zijnde dok, de vakschool, de bankwerkerij, de plaatwerkerij, de smederij, de modelmakerij en gieterij, een der ketelhuizen, de metaliseerinrichting, leslocaal behorende bij de vakschool, zoutwaterpomphuizen.

Hierna ging het naar de club Asiento, waar de leraren en leerlingen op een koele dronk werden onthaald.

Na nog even over deze zeer leerzame morgen te hebben na gebabbeld, dankte Directeur Hendrik Schuurman den Heer F. P. A. Aardewijn voor de moeite, welke deze zich steeds weer getroost om het technisch onderwijs op een hoger peil te brengen. Directeur Schuurman verzocht tevens zijn dank over te brengen aan de Directie der C.P.I.M., welke steeds op zulk een prettige wijze haar medewerking verleent om de leerlingen der Ambachtsschool in de gelegenheid te stellen hun kennis te verrijken door hun toegang te verschaffen in het voor deze leerlingen zo belangrijk bedrijf.

Hierna werd de terugtocht aanvaard. Het was een prettige en leerzame ochtend voor de jongens. Door zulke tochtjes word tevens de band tussen leraren en leerlingen hechter. En dat alles doet de Ambachtsschool Sint Jozef hoger bloeien.

KATHOLIEKE PADVINDERIJ.

De Sint Jorisdag zal door de Katholieke Padvinders niet gehouden worden op 9 Mei, doch op 16 Mei.

OVER DE „NEDERLANDSE ZWARTE LIJST".

De Curaçaose Commissie Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd schrijft ons:

Met belangstelling nam de Commissie kennis van de publicatie van de Gouvernementspersdienst, betreffende de „Nederlandse Zwarte Lijst". Het is ongetwijfeld een goede gedachte geweest, het publiek in te lichten omtrent aard en strekking van de bedoelde zwarte lijst. De Commissie meent echter, dat, salva omni reverentia, een misvatting heeft plaats gehad met betrekking tot de gevolgtrekking, die is gemaakt ,ten aanzien van rechtsposities in het tijdvak vóór de vaststelling van deze zwarte lijst.

Het is toch niet juist, dat in dat tijdvak Nederlanders in onzijdige landen en veel minder Nederlanders op vrij Nederlands gebied, hetzij in privé, hetzij als firmanten ener vennootschap onder firma, hetzij als bestuurder van een naamloze vennootschap in de zin der wet handel konden drijven met pro-as handelaren, zoals is vermeld, en al evenmin dat tegen hen onder de Nederlandse wet geen maatregelen konden worden getroffen, daargelaten dat de terminologie niet aansluit aan de wetten op dit stuk bestaande.

Het was en is toch èn bij de Curaçaose Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd en bij het Koninklijk Besluit d.d. 7 Juni 1940 nr. A 6 o.m. verboden om een overeenkomst aan te gaan met den vijand, een vijandelijke onderdaan of persoon, gevestigd of zich bevindend in vijandelijk gebied, en al evenmin toegestaan om een overeenkomst te sluiten, waarbij hun belangen onmiddellijk of middellijk betrokken zijn. En ook kan legaal geen overeenkomst worden aangegaan of handeling verricht, waaruit onmiddellijk of middellijk enig recht of voordeel zou kunnen voortvloeien voor een hunner.

Het verbod gold en geldt dus — en dit is alleen van belang voor het door de Gouvernementspersdienst aangehaalde voorbeeld — de handel met vijandelijke onderdanen rechtstreeks of met zodanige persoon, firma of vennootschap, waarbij deze vijandelijke onderdaan direct of indirect belang heeft.

Wie zijn nu vijandelijke onderdaan in de zin der voormelde wetgeving? O.m. rechtspersonen, instellingen, maatschappen en vennootschappen, fondsen, verenigingen en andere organisaties en vermogens, waarbij overwegend belangen betrokken zijn van een vijandelijke staat of van vijandelijke onderdanen.

Bij verschil van mening omtrent de beantwoording der vraag of men met zo een vijandelijk onderdaan te maken heeft, rust de bewijs last bij strafvervolging wegens overtreding der bepalingen op het Openbaar Ministerie.

Door dezelve nu, gelijk thans geschied is, in de Nederlandse Zwarte lijst op te nemen en ze, naar mag worden aangenomen, tot vijandelijke onderdanen te verklaren, conform het bepaalde in artikel 1 sub 5d der Curaçaose Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd, is deze moeilijkheid weggenomen.

Hieruit volgt dus zeer zeker wel dat, — en de Commissie meent goed te doen daarop te wijzen — o.m. handel drijven en al datgene wat verder verboden is, niet geoorloofd is met diegenen, die op de Nederlandse Zwarte Lijst voorkomen, doch dit impliceert niet, dat met alle andere personen of firma's of vennootschappen nu wel zou mogen worden gecontracteerd of relaties worden aangeknoopt.

De bepalingen van verbod ten aanzien van personen, firma's of vennootschappen, waarbij overwegend vijandelijk belang is betrokken, dan wel bij welke de vijand, een vijandelijk onderdaan, of persoon, gevestigd in door den vijand bezet gebied direct of indirect belang heeft, blijven volkomen van kracht.

En het moet al evenzeer worden tegengesproken, dat tevoren geen maatregelen tegen de overtreders konden worden getroffen.

Dezelfde strafrechtelijke en andere maatregelen, welke thans mogelijk zijn, waren dit ook te voren, alleen, gelijk reeds gesteld, is de bewijslast ten aanzien van op de Nederlandse Zwarte Lijst voorkomenden vereenvoudigd.

Tenslotte meent de Commissie goed te doen, nog even recht te zetten, dat geen enkele natuurlijke of rechtspersoon „vijand" is door wetsduiding, doch als zodanig alleen „vijandelijke onderdanen" bestaan, zulks onafhankelijk van de plaats, waar zij zich bevinden, in tegenstelling met de groep „personen, gevestigd of zich bevindend in vijandelijk gebied", waar — de omschrijving zegt het reeds — de vestigings- of verblijfplaats het criterium vormt.

Deze krant is gedeeltelijk ongecorrigeerd.

Felle gevechten aan Tunische front

Patrouilles van 8ste leger zeer actief.

Belgisch expeditie - leger in Midden-Oosten aangekomen.

VERWOED WORDT IN TUNIS GEVOCHTEN.

Daniel de Luce, die zich met het Britse 1e leger in Noord-Tunis bevindt, seint in een vertraagd telegram van Dinsdag:

Britse schoktroepen, die reeds met eer beladen zijn in de strijd, stormden om 16 uur in de namiddag vooruit tegen het belangrijke versterkte punt Djebel Bou Aoukaz, welk het centrum van de Medjerda-vallei beheerst en de Zuidwestelijke toegang naar Tebourba — 10 kilometer ver — beschermt. De aanval van het voetvolk bewoog zich voort vlak achter het kruipende gordijnvuur van talrijke zware en middelzware kanonnen en minder dan 15 minuten nadat de Geallieerde bommenwerpers van geringe hoogte de 210 meter hoge heuvel met springstoffen hadden overladen.

Britse Tommies wierpen zich op de vijandelijke mijnenvelden ongeacht het verwoede vuur van mortieren en mitrailleurs, terwijl door de lucht een beschermend geleide van viermotorige bommenwerpers kalm vloog door de barstende luchtafweergranaten, teneinde de bommen te werpen.

De rook en stof van de verpletterende aanval dreven over de groene vallei gelijk een mist de zeekust omhult. De Djebel Bou Aoukaz scheen te roken als uit honderd vulcanische kraters. De slag om deze heuvel was even hardnekkig en kostbaar als om de Long Stop heuvel bij het weekeinde, doch de Britse krijgers waren vastbesloten deze laatste belangrijke versperring tussen hen en de Tunische vlakte op te ruimen.

Het commando van het 1e leger maakte bekend, dat een Duitse bataljon-commandant, 4 compagnie-commandanten en 255 manschappen, het overlevend deel uitmaakten van het garnizoen, dat die heuvel verdedigde. Deze mensen werden gevangen genomen. Ongeveer 300 andere Duitsers werden gevangen in de slag, die in de nacht van Donderdag begon.

Gelijk bij de Long Stop heuvel hadden de Duitsers de Westelijke helling van de Djebel Bou Aoukaz niet versterkt, doch uitgravingen gemaakt versterkt met zandzakken aan de Oostzijde of de tegengestelde kant van waar de aanval kwam. Deze stellingen zijn moeilijk te treffen door het artillerievuur, doch het Britse voetvolk, welk de top bereikt, kan erop rekenen op een moordend vuur te stuiten. Haast dezelfde soort verwoede strijd werd geleverd op de Djebel Bu Kournine, op 30 kilometer ten Zuiden van de Bou Aoukaz in het gebied van Pont du Fahs.

De Geallieerde luchtstrijdkrachten wendden zich met een nieuwe bliksemaanval tegen den ingegraven vijand aan de Oostzijde van de Kournine, welks top eens door de Britten veroverd werd, doch waar men zich niet kon nestelen door de beschieting waaraan de troepen werden blootgesteld.

Een beslissende algehele doorbraak in Tunis kan binnen de volgende dagen plotseling plaats hebben, maar tot nu toe heeft het offensief van de 18e legergroep, dat een week geleden werd ingezet met een aanval van het 8e leger bij Enfidaville, zich bepaald tot het terugdrijven van den vijand van heuvel tot heuvel.

Op slechts drie punten heeft de vijand zich teruggetrokken zonder krachtig weerstand te bieden: langs de Noordkust voor de Marokkaanse Goumiers, van de Noordelijke heuvels der Medjerda-vallei na het verlies van de Long Stop en van de Djebel Mansour ten Zuid-Westen van Pont du Fahs; hier wordt druk geoefend door de opnieuw uitgeruste Fransen van Generaal Koeltz.

Enkele felle gevechten duren hedenavond voort op het hooggelegen terrein tussen de Medjerda-vallei en de vlakte van Goubellat ten Zuiden ervan, hoewel er geen belangrijke strategische punten omstreden worden.

Rond de Petershoek, een wegenkruispunt op enkele kilometers van Medjez el Bab af, gebruikte de vijand heden voor de eerste maal vlammenwerpende tanks — waarschijnlijk van Italiaans maaksel. De Britse Churchilltanks sloegen de tegenaanval echter af en het Britse voetvolk veroverde een kleine nederzetting, genaamd Sidi Salem. Vervolgens nam men Sidi Aballah, enkele duizenden meters verder naar het Oosten en op ongeveer 20 kilometer ten Oosten van Medjez el Bab.

Britse tanks sloegen gisteren 10 Duitse tanks buiten gevecht, met inbegrip van 3 Mark VI tanks van 60 ton elk. De Britse verliezen waren gering.

Een Britse gemotoriseerde afdeling viel gisteravond een vijandelijke wadi aan, gelegen aan het Zuidelijk einde van de vlakte van Goubellat. Men liep echter in een hinderlaag van kanonnen in een smalle bergkloof en enkele Britse voertuigen werden in brand gezet. De rest moest zich terugtrekken. Hoewel de vijand geen ander uitzicht heeft dan de uiteindelijke nederlaag in Tunis behoorden de gevangenen, die genomen werden bij de Long Stop heuvel, tot een Duits regiment, dat slechts 48 uren tevoren per vliegtuig van Sicilië was aangevoerd. Blijkbaar voeren de luchtconvooien nog steeds troepenversterkingen aan, terwijl manschappen van de bevoorradings- en dienst-detachementen bij de terugreis worden ontruimd. (Met het Britse leger in Noord-Tunis, (AP) 28.4).

TEKENEN VAN EEN DUITSE VERZWAKKING IN TUNIS.

Harold Boyle, die zich met het Noordamerikaanse leger in Noord-Tunis bevindt, seint als volgt: De tekenen van een Duitse verzwakking vermenigvuldigden zich, terwijl de Noordamerikaanse en Franse troepen de langzame opmars voortzetten langs de linie van Béja naar de zee. Gelijk de Fransen en Arabieren de eerste hooioogst binnenhaalden, zo oogstten de genie-troepen de veel dodelijker landmijnen, die de nazies bij duizenden uitgezaaid hebben in een poging de Geallieerden lang genoeg op te houden, zodat zij zich in nieuwe stellingen kunnen ingraven.

Nu de Duitsers in het defensief zijn, zijn de sappeurs er zo op gebrand de wegen te zuiveren om de opmars naar Mateur te doen versnellen, dat zij de mijnenjacht voortzetten niettegenstaande de vallende granaten van het vijandelijk geschut.

Als gevolg daarvan waren de Noordamerikanen in staat voort te dringen ten Zuiden van de Djebel Sidi Meftah. De strijdkrachten aan de rechterflank namen een aantal Duitse gevangenen in de heuvels rond de „muizenval", die zo genoemd wordt, omdat de Duitsers gehoopt hadden de Noordamerikanen te vangen door hen de vlakten te laten binnensnellen en hen dan op te ruimen van de omliggende heuvels uit.

De Noordamerikanen verder naar het Noorden bezetten Sidi Nsir en de heuvels langs de weg naar Djebel Teuta. Tevens hernieuwden zij de aanvallen op de Groene en de Kale Berg, vroeger reeds het toneel van bittere gevechten tussen de Britse en Duitse strijdkrachten. Het voetvolk bevond zich aan de voet van de Kale Berg en van de hooggelegen grond grenzende aan de Groene Berg wierp men granaten op de ingegraven Duitsers, die tevoren een poging om de berg te bestormen hadden afgeslagen.

In de streek van de Sedjenane-vallei bevond het voetvolk, dat van voorraden voorzien wordt door hele treinen van muilezels, zich binnen 5 kilometer van het Meer Achkel. De soldaten van het Corps France d'Afrique zijn nog uitgelaten over de verovering van een Duitse opslagplaats, waarbij men o.a. genoeg hemden kreeg om er een geheel bataljon mede te kleden. De Luftwaffe deed vele verkenningsvluchten boven de gevechtslinies, doch werd teruggedreven door grote ophopingen van afweervuur. (Met het Noordamerikaanse leger in Noord-Tunis, (AP) 28.4).

FRANS COMMUNIQUé VAN NOORD-AFRIKA.

„Niettegenstaande een grote activiteit van de vijandelijke artillerie hebben de Franse troepen de opmars voortgezet in de sector van Pont du Fahs. Ten Zuid-Oosten van de stad hebben zij de hoofdweg van Pont du Fahs naar Djebibina overgestoken en thans bevinden zij zich op de Westelijke helling van de Djebel Zaghouan. Onder de vele gevangenen die tijdens de slag in deze sector genomen werden, behoorde de Algemeen Aalmoezenier van de Italiaanse strijdkrachten in Noord-Afrika. Langs de kust hebben de aanvallen van het Corps France d'Afrique bevredigend voortgang gemaakt" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 28.4).

GEALLIEERD COMMUNIQUé VAN NOORD-AFRIKA.

„De gevechten duurden gisteren voort aan het Tunische front. Aan het front van het Britse achtste leger waren de patrouilles zeer actief. Felle gevechten vonden plaats aan de gevechtslinie van het Britse 1ste leger ten Noord-Oosten van Medjez el Bab waar onze strijdkrachten enige vordering maakten en waar de vijand twee krachtige tegenaanvallen deed. De eerste werd afgeslagen met lievige verliezen voor den vijand in voetvolk en tanks, doch de tweede dwong onze leidende troepen een lichte terugtrekking te doen. In het Zuiden boekten de Franse strijdkrachten nog plaatselijke winsten. In het Noorden maakte het Noordamerikaanse tweede corps verder voortgang en won men enig belangrijk terrein.

Lucht: Gisteren plaatsten Mitchell middelzware bommenwerpers van de strategische luchtmacht met een geleide van Lightning gevechtsvliegtuigen voltreffers op 2 schepen in het Kanaal van Sicilië. Een der schepen werd in brand gelaten. 7 Toestellen uit een formatie van vijandelijke jagers, die poogde deze aanval te beletten, werden neergeschoten. Kittyhawk gevechtsbommenwerpers van de tactische luchtmacht met een escorte van Spitfires deden aanvallen op de scheepvaart in de Golf van Tunis. Men zag een schip ontploffen en drie andere werden in brand gelaten.

Tijdens dit gevecht werden 5 vijandelijke vliegtuigen vernield. Lichte bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen van de tactische luchtmacht zetten de aanvallen voort op de vijandelijke stellingen en voertuigen. Er werden branden gesticht in de doelgebieden en verschillende voertuigen werden vernield. Gevechtsvliegtuigen onderhielden patrouillevluchten boven de voorste gebieden, waarbij 5 vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten. Een vijandelijk vliegtuig werd in de nacht van 27 op 28 April vernietigd. Van al deze verrichtingen worden 2 onzer vliegtuigen vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 29.4).

WAT HET DNB MELDT.

Het DNB deelde mede, dat „vijandelijke vliegtuigen brisant- en brandbommen wierpen op de landbouwgebieden van het Noordwestelijk Duitse kustgebied". 8 Veelmotorige vliegtuigen zouden zijn neergeschoten. Ook wordt medegedeeld, dat Oost-Pruisen in de afgelopen nacht werd gebombardeerd — blijkbaar door Russische vliegtuigen (Londen, (AP) 29.4).

GEVECHT BIJ DE NEDERLANDSE KUST.

De Britse Admiraliteit gaf het volgende communiqué uit: „Bij een offensieve tocht langs de Nederlandse kust ontmoetten lichte kuststrijdkrachten onder bevel van Luitenant Peter G. G. Dickens vóór het dagen een bewapende vijandelijke treiler nabij IJmuiden. In het vinnig gevecht, dat volgde, werd de treiler herhaaldelijk getroffen en zag men het zinken. Al de Britse schepen keerden veilig naar de haven terug zonder verliezen geleden te hebben. Slechts één schip leed lichte schade aan de bovenbouw" (Londen, (AP) 29.4).

1350 TON BOMMEN OP DUISBURG.

Groot Britannië's grootste bommenwerpers deden ongeveer 1350 ton aan bommen in de nacht van Maandag op Dinsdag neerregenen op de Duitse stad Duisburg in een der hevigste aanvallen, die ooit op het Reich werden gedaan.

Het nieuwsbureau van het Ministerie van Luchtvaart maakte bekend, dat de Royal Airforce een gemiddelde van 30 ton aan bommen per minuut wierp in een periode van 45 minuten.

De vliegers beschreven hoe de aanvallers de grote industrie-stad en verkeerscentrum van het Ruhrgebied in vlammen lieten.

Een zeide: „Het doelgebied was gedekt door een tapijt van branden toen wij daar aankwamen twee minuten na de tweede golf. De gehele tijd gingen er nog meer bommen omlaag.

Een ander zeide: „Er waren zoveel vliegtuigen boven het doel, dat zij de verdediging schenen te overstelpen".

Een derde verklaarde: „Vijf of tien minuten nadat wij arriveerden stond de plaats in brand. Verschillende vuren leken op grote branden en zij moeten inderdaad groot geweest zijn omdat de rook steeg tot bijna 3000 meter." (Londen, (AP) 28.4).

JAPANSE VORDERING IN CHINA.

Spencer Moosa seint uit Tsjungking:

Het Chinese communiqué gaf toe, dat de Japanners successen boeken in de strijd om het Taiheng-gebergte, een der meest belangrijke sterkten van Noord-China.

Men zeide, dat de indringers de stad Linsjien in de provincie Honan uit het Oosten binnendrongen. In een opmars uit het Westen in een schaaraanval namen de Japanners ook vier steden. De Chinezen, die zeker tienmaal zo gering in aantal zijn als de Japanners, ontruimden de belangrijke stad Linsjien na ernstige straatgevechten en begonnen een poging om den vijand in de rug aan te vallen. De Japanners hadden het voordeel van steun van vliegtuigen bij hun opmars.

De Chinezen voerden ook een flankbeweging uit met het doel de terugtocht van de Japanse colonnes, die uit het Westen de bergen binnendringen, af te snijden.

Een Japanse aanval uit het Zuiden op de bergketen ten Westen van de Peiking-Hankow spoorlijn werd tot nu toe afgeslagen en in een der gevechten werden meer dan 700 Japanners gedood. Wederom werd het gebruik van gifgas door de Japanners bekend gemaakt in een aanvullend Chinees communiqué. Dit zeide: „De vijandelijke troepen in het Zuidwestelijk deel van Sjansi vuurden meer dan tien gasgranaten op onze stellingen af, waardoor officieren en manschappen uit de neus begonnen te bloeden".

Chinese kringen beschouwden de slag om het Taihang-gebergte met bezorgdheid en waarschuwden de Geallieerden de operaties van den vijand te beschouwen als een belangrijk onderdeel van zijn pogingen om dit jaar een beslissing te forceren (Tsjungking, (AP) 28.4).

U.S.A.-DIPLOMATEN VERLATEN FINLAND.

Het grootste deel van de staf der Noordamerikaanse legatie in Helsinki arriveerde dezer dagen per vliegtuig te Stockholm en de waarnemers in Zweden beschouwden het incident als het begin van een „zenuwoorlog" om de Finnen te dwingen af te stappen van de oorlog aan de zijde der as. Robert Mills McClintock, de Noordamerikaanse Zaakgelastigde, bleef nog in Helsinki. Een bericht uit Helsinki zeide, dat de Finnen blijkbaar „verrast en bezorgd" zijn door de Noordamerikaanse handeling. Zij zouden uitdrukking gegeven hebben aan de hoop, dat dit niet het verbreken der betrekkingen betekent.

Er is geen nieuwe verklaring geweest over de politiek van Finland sedert de herkiezing van President Risto Ryti en de vorming van een nieuwe regering onder Minister-President Edwin Linkomies. Er zijn echter tekenen geweest van een ernstige politieke spanning in Helsinki.

Doordat de Finnen de Duitsers aan het Leningradfront helpen, wordt de Russische Baltische vloot practisch ingesloten. Hoewel Finland op verscheidene wijzen heeft laten blijken, dat het uit de oorlog wenst te treden, verklaarde men, dat het land economisch zo uitgeput is, dat het van Duitsland afhankelijk is voor voedsel en van Zweden moet lenen om de helft van het ontvangen voedsel te betalen (Stockholm, (AP) 28.4).

NUMMER 990.

Vliegtuigen van Malta schoten gisterenavond hun 990ste vijandelijke toestel neer sedert het begin des oorlogs (Valetta, (AP) 28.4).

ALGEMENE ARBEIDSMOBILISATIE IN FINLAND.

De Duitse radio zeide, dat de algemene mobilisatie voor de arbeidsplicht 19 April in Finland begonnen is voor alle mannen tussen de leeftijden van 20 en 55 jaar (New York, (AP) 28.4).

FRANSEN MOETEN ZICH VAN DE KUST TERUGTREKKEN.

Een bericht uit Zürich zeide, dat alle Franse mannen tussen 16 en 50 jaar oud zich 50 kilometer van de Kust der Middellandse Zee moeten terugtrekken. Men gelooft, dat de gehele bevolking spoedig uit een zône van 50 kilometer gebannen zal worden (Londen, (AP) 28.4).

FRANKRIJK NOG LID VAN DE VOLKENBOND.

Een bericht uit Genève deelde mede, dat de Generaals De Gaulle en Giraud aan de bureaux van de Volkenbond getelegrafeerd hebben, dat Frankrijk nog lid is van de Volkenbond. Met referte naar zijn verklaring, welke op 14 Maart gepubliceerd werd, deelde Giraud aan de Volkenbond mede, dat de Fransen, die vrij zijn hun verlangens tot uiting te brengen, de mededeling van 19 April 1941, volgens welke Frankrijk zich uit de Volkenbond terugtrok, niet als geldig kunnen beschouwen. Want deze mededeling — aldus Giraud —werd gedaan onder buitenlandse druk. De Gaulle telegrafeerde hetzelfde (Bern, (AP) 28.4).

UITRUSTING VAN HET FRANSE LEGER IN NOORD-AFRIKA.

Duizenden tonnen van militaire voorraden, van etenswaren tot tankjagers, begonnen in Noord-Afrika aan te komen om er het nieuwe Franse leger uit te rusten, overeenkomstig de belofte van Roosevelt bij de conferentie te Casablanca. Modern gevechtsmateriaal wordt gelost, ontpakt en gemonteerd door Franse, Noordamerikaanse en Britse troepen. Franse monteerploegen, die geoefend zijn door Noordamerikaanse wapen-deskundigen, maken gevechtsmateriaal gereed met een snelheid van honderd eenheden per dag.

Met het nieuwe materiaal zullen de Franse troepen samen oefenen met het 5e Noordamerikaanse leger. Onder de uitrusting behoren middelzware en lichte tanks, verkennerswagens, pantserwagens, mobiele artillerie, uniforms van verschillend model, allerlei soorten voertuigen en nog meer kleine voorraden om een volledige uitrusting voor een veldcampagne te vormen (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 28.4).

DUITS MARINE-PERSONEEL IN ITALIË.

De radio van Moskou zeide in een uitzending, welke werd opgevangen door het Bureau voor Oorlogs Informatie, dat ongeveer 6000 Duitse marinemensen, grotendeels officieren, in de Italiaanse havens Napels en Brindisi zijn aangekomen voor posten op Italiaanse oorlogsschepen. Als bron werd een „betrouwbaar bericht uit Caïro genoemd. Voorts werd gezegd, dat enkele Italiaanse duikboten reeds geheel door Duitsers bemand zijn (New York, (AP) 28.4).

NIEUWE WAARSCHUWING AAN BRITSE VISSERSVAARTUIGEN.

De Britten gaven een nieuwe waarschuwing aan vissersboten, die buiten de havens onder bezetting van de as hun werkzaamheden oefenen, om binnen de kustwateren te blijven. Zij zullen anders worden beschouwd als gewikkeld in militaire verrichtingen en „dienovereenkomstig worden behandeld" (Londen, (AP) 28.4).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Bern:** Personen, die connecties hebben in Berlijn, deelden mede, dat een krachtig Sovjet-offensief begonnen is tegen de Novorossisk-sector.

— **Bern:** Van betrouwbare zijde wordt medegedeeld, dat Laval met Hitler confereert. Dit is een voortzetting van de reeks besprekingen, die Hitler houdt met de hoofden der vazalstaten.

— **Londen:** Radio-Algiers maakte bekend, dat de Britse strijdkrachten Sidi Ahmed bezet hebben op 16 kilometer ten Noord-Oosten van Medjez el Bab en ten Noorden van de weg naar Tebourba.

— **Caïro:** Officieel wordt medegedeeld, dat Noordamerikaanse zware bommenwerpers gisteren bij dag Messina en de haven van Napels hebben aangevallen.

— **Rome:** Het Italiaanse communiqué maakt melding van Geallieerde aanvallen op Napels, Messina, Syracuse en Lampedusa.

— **Londen:** 81 Leden der Britse strijdkrachten verdronken toen 2 schuiten tot zinken kwamen nabij de kust van Wales. Dit geschiedde Zondag. Gezaghebbende instanties weigerden om bizonderheden betreffende het ongeluk mede te delen.

— **Stockholm:** Volgens het nieuwsblad „Aftonbladet" werden 3 bommen geworpen door een „vreemd vliegtuig" op een eiland voor de Zweedse vlootbasis Karlskrona.

— **Folkestone:** Grote formaties van hoogvliegende bommenwerpers — mogelijk Noordamerikaanse — stroomden heden over het Kanaal in de richting van Abbeville en Boulogne.

— **Stockholm:** Van betrouwbare zijde wordt vernomen, dat de algehele mobilisatie van Noorse werkkrachten bemoeilijkt is doordat een bomaanslag werd gedaan op het hoofdkwartier van de arbeids-registratie in Oslo. De bomontploffing veroorzaakte een brand.

— **Tsjungking:** Het Chinese communiqué deelde mede, dat de Taihengbergen het toneel zijn van een bittere strijd. De Japanse aanvallen zouden echter „tekenen van verzwakking" tonen.

— **Londen:** Het Belgische Informatie-bureau maakte bekend, dat een Belgisch expeditie-leger in het Midden-Oosten is aangekomen.

— **Madrid:** De nieuwe Duitse Ambassadeur in Spanje, Hans Heinrich Dieckhoff, biedt morgen zijn geloofsbrieven aan Franco aan.

Nederland.

ZO LEVEN ZEELIEDEN.

Te New York zijn aangekomen Nicolaas Hoogendam (17 jaar) en Cornelis van der Slot(37 jaar), Nederlandse zeelieden in Januari gered, toen hun schip in het begin van November werd getorpedeerd ruim 300 km. van de Zuidamerikaanse kust, juist onder de evenaar.

Niet minder dan 83 dagen lang zwierven zij op een vlot over zee. Er waren nog drie Noordamerikanen bij hen, waarvan er twee stierven. Op 25 Januari werden zij opgepikt door een stoomschip bij Noord-Brazilië en niet minder dan 3500 km. van het punt waar hun schip werd getorpedeerd. Ze hadden een weinig leeftocht op het vlot en zij konden zo nu en dan vissen of vogels vangen. Van der Slot verloor 85 van zijn 170 pond en Hoogendam kwam van 145 op 80 pond. Maar in Belem en Miami kwamen zij weer op hun verhaal.

KLEFFENS SPRAK VOOR DE KLEINE MOGENDHEDEN.

Zweedse bladen van eind Maart hebben nu Londen bereikt. Men kan eruit ervaren dat velen in Zweden de bekende Times-brief van Minister Eelco Nicolaas van Kleffens toejuichen. Zowel „Socialdemokraten" (van 29 Maart) als „Svenska Dagbladet" en „Stockholms Tidningen" (beide van 27 Maart) schrijven dat Dr. van Kleffens volledig de mening der zogenaamde kleine naties heeft weergegeven. Ook het Zwitserse „Journal de Génève" (27 Maart) brengt hulde aan den Nederlandsen minister van Buitenlandse Zaken voor zijn artikel, waarmede dit gezaghebbende blad schrijft het volledig eens te zijn.

HET ONTSLAG VAN 4 LERAREN.

Het Nederlandse sluikblad „Oranje" vertelt, dat onlangs aan een Nederlandse H.B.S. vier leraren zijn ontslagen: de eerste omdat hij gezegd had dat hij tegen het nationaal-socialisme is en hoopt op een Geallieerde overwinning; de tweede omdat hij in de les Joodse geschiedenis had behandeld; de derde omdat hij een koffer voor een Jood naar het station had gebracht; de vierde omdat hij „politiek negatief" was.

DAT ZOUDEN ZE WEL WILLEN.

Seyss Inquart heeft deze week op een vergadering (volgens Radio-Hilversum) gezegd: „er is geen enkele Duitse soldaat, die niet graag Nederland zou verlaten om zijn kameraden aan het Oostelijke front te gaan helpen, wanneer hij er zeker van was dat de Geallieerden geen landing in Nederland zouden wagen en wanneer de Nederlanders zich bereid zouden verklaren hun eigen kust tegen de Geallieerden te verdedigen. Een garantie daarvoor zouden wij zien in een Nederlandse bereidverklaring om nationaal-socialistische leiding te aanvaarden".

LIMBURG BEPERKT DE KERKELIJKE SUBSIDIES.

De Commissaris van de provincie Limburg, graaf de Marchant et d' Ansembourg heeft naar De Telegraaf van 30 December meldt in een persconferentie te Maastricht een overzicht gegeven van de door hem en zijn bestuursraden samengestelde provinciale begroting voor 1943. Diverse subsidies van particulieren of sectarischen aard zijn geschrapt, terwijl andere belangrijk zijn verhoogd. Zo kreeg bijvoorbeeld de provinciale vereniging voor Vreemdelingenverkeer 8.000 gulden in plaats van de gebruikelijke 750 gulden toegewezen, aangezien de commissaris verwachtte, dat de propaganda meer vreemdelingen naar Limburg zou trekken. Ook de subsidie voor het Maastrichts Stedelijk Orkest is belangrijk verhoogd en op 8.500 gulden gebracht.

Wat de subsidies aan kerken en rooms-katholieke instellingen betreft, hierin is om „principiële redenen" een belangrijke wijziging gekomen. Het subsidie voor herstel aan kerkgebouwen van monumentalen aard „en daardoor van algemeen belang" bleef weliswaar gehandhaafd, maar de commissaris heeft besloten voorlopig geen verdere kerkelijk subsidies meer te geven „omdat de houding van het Episcopaat ten opzichte van de Nationaal-Socialistische Beweging, niettegenstaande de N.S.B. als draagster van de politieke mening van Nederland te beschouwen is, zodanig is, dat het voor een lid van de N.S.B. onmogelijk is onder de huidige omstandigheden enige subsidie toe te staan".

De subsidies, die vroeger aan de katholieke leeszalen verstrekt werden, zijn ingetrokken „voor zolang deze leeszalen geen nationaal-socialistische lectuur in haar gebouw ter beschikking van het publiek willen stellen".

De schuldpositie van de gemeente beloopt momenteel 13 millioen gulden, waarvan productief 8½ millioen.

NEDERLANDSE VLIEGERS DOEN SCHITTEREND WERK.

De Australische Minister van Buitenlandse Zaken Evatt heeft aan een Aneta-man gezegd, dat de Nederlandse vliegers boven het strijdtoneel ten Noorden van Australië zonder ophouden schitterend werk verrichten.

„Hun hulp is militair van groot belang, doch ook uit een oogpunt van solidariteit rond de Stille Oceaan".

De Heer Evatt is op het ogenblik in de Verenigde Staten van Noord-Amerika, op weg naar Londen. Hij deelde verder mede, dat de vertegenwoordigers van Nederland in Australië zeer kostbare adviezen geven en uitstekend met alle Geallieerden samenwerken.

N.S.B.-ERS EN DE MOOIE BAANTJES.

Een aantal N.B.S.-ers heeft weer mooie baantjes gekregen: J. C. Krenning is benoemd tot Hoofd-commissaris van Politie te Amsterdam, M. van Lokhorst tot burgemeester van Nijmegen; P. F. Tammens tot burgemeester van Groningen; J. H. van Riesen tot burgemeester van Heemstede; Mr. D. Pont tot burgemeester van Apeldoorn; H. R. Schotter de Vries tot burgemeester van Hoorn en architect Ir. Jan C. Gratama tot wethouder van Openbare Werken van Amsterdam.

„WIJ LEVEN OP DE DREMPEL VAN DE HONGER".

Ir. S. L. Louwes, de door de nazies benoemde directeur-generaal van de Voedselvoorziening in Nederland is tragisch duidelijk geweest op een onlangs te Amsterdam gehouden vergadering. Hij zeide daar woordelijk: „wij vechten met onze ruggen tegen de muur. Zelfs wanneer het best-mogelijke distributiesyteem functioneert dan nog leven wij op de drempel van de honger. Het is onmogelijk de verschrikkelijke gevolgen daarvan te overdrijven: hongersnood tast niet alleen de gezondheid en het voortbrengingsvermogen aan, niet alleen wordt weerstand tegen allerlei ziekten erdoor verzwakt, doch demoralizering en onenigheid zullen eruit voortkomen en de misdadigheid zal er in schrikbarende mate door toenemen".

MAX BLOKZIJL OVER BESTUREN.

Max Blokzijl, het Nederlandse Goebbelsje, heeft onlangs een eerlijke bui gehad. Hij klaagde in een van zijn vele radiopraatjes erover dat „te vele N.S.B.'ers, die van niets gerezen zijn tot gezaghebbende posities hun hoofd hebben verloren. Zij hebben iets gehoord van dat het noodzakelijk is in harde tijden met harde hand te regeren, maar zij begrijpen niet dat zij slechts dan gehoorzaamheid kunnen eisen, wanneer zij zelf hebben geleerd te gehoorzamen".

Max Blokzijl vervolgde zeer veelzeggend: „het is onmogelijk te begrijpen hoeveel reeds bedorven is door zulke zwakkelingen die hun macht willen demonstreren. Zij weten dat een zeer groot deel der gemeenschap hun machtspositie van de beginne af wantrouwt. Zij moeten dit wantrouwen in vertrouwen ombuigen want daarvan hangt het af of het nationaal-socialisme zal winnen of verliezen".

KRUISHEREN TE UDEN ZETTEN HUN ARBEID VOORT.

Hoewel hun college een jaar geleden door de Duitsers in beslag werd genomen zetten de Kruisheren te Uden hun onderwijs nog steeds voort, aldus wordt uit betrouwbare bron gemeld.

De eerstejaarsstudenten zijn naar St. Agatha in de buurt van Oeffelt overgebracht; de tweedejaars bevinden zich thans in Hees bij Nijmegen, terwijl de studenten der vier hoogste klassen in boerderijen bij Uden het onderricht blijven volgen.

Hoe groot het aantal studerenden is, is niet bekend; wel echter dat tien studenten, die in September afstudeerden, thans in het novitiaat Neerritter in Limburg zijn ondergebracht.

Het orgaan der Kruisheren Kruistriomf bestaat blijkbaar niet meer, althans niet in Nederland. De Belgische uitgave verschijnt nog.

Toen Nijmegen in October 1942 door vliegtuigen gebombardeerd werd, is het missiehuis getroffen en vernietigd. Er zijn evenwel geen inwonenden getroffen. De studenten zijn thans in een garage ondergebracht en het onderricht heeft nu plaats in een schoollocaal, dat deel uitmaakte van een school, die terzelfdertijd getroffen werd. Intussen hebben de Kruisbroeders een nieuw college in Bussum geopend.

DE JODEN-VERVOLGING.

Een landgenoot, die onlangs uit bezet Nederland ontsnapt is, is te Londen aangekomen en heeft het een en ander verteld over de Jodenvervolging. Hij begon met te zeggen, dat de gestapo voortdurend huiszoekingen doet en dat diegenen, die Joden helpen, streng bestraft worden.

„Men moet „De Negerhut van Oom Tom" gelezen hebben — zei hij — om te beseffen, wat de deportaties en het uiteenscheuren van families betekenen".

Hij vertelde van een Joodsen onderwijzer, die gearresteerd werd, omdat hij wat aardbeien gekocht had; de Joodse markten mogen namelijk geen fruit ontvangen. En hij vertelde van een troepje Joodse kinderen, die gearresteerd werden omdat zij aan het roeien waren: dat mogen Joden-kinderen niet.

Overigens vertelde de man, dat Nederlandse kinderen tegenwoordig vroegrijp zijn en meer belang stellen in problemen van rantsoenering dan in hun kinderlijke spelen. „Alleen diegenen, die zenuwen hebben, zo sterk als kabels, kunnen de schok van deze tijden verdragen" zei hij.

De toestand op voedings-gebied beschrijvend, vertelde hij als voorbeeld, dat in het stations-restaurant te Utrecht een stoofpotje verkocht werd, dat uitsluitend uit aardappelen bestaat en twee gulden kost. In een restaurant in Den Haag hadden mensen, die aan de kelners flinke fooien gaven, het voorrecht, ƒ 10.50 te mogen betalen voor twee dunne plakken ham en twee eieren op toast met konijnen-pasta. In de meeste restaurants kost een maaltijd, betaande uit dunne soep, een dun plakje vlees met groente en een kleine portie namaak-pudding ƒ 4.50.

Een andere uit Nederland ontsnapte vertelde, dat in het midden van de vorige zomer in het Westland, wat toch het voornaamste groente-district in ons land is, geen groente te krijgen was.

ANTI - NAZIE GEEST BLIJKT UIT KRENTEN.

Een bakker uit Sinderen (een klein dorpje in Gelderland), genaamd D.W. Kobes, had een advertentie geplaatst van de volgende inhoud: „wie kan mij helpen aan rozijnen en krenten voor een krentenbrood voor gijzelaars? Het behoeft niet veel te zijn. Elk pond is welkom". Volk en Nederland stelt bakker Kobes aan de kaak. „Die advertentie" schrijft het blad „getuigt van anti-nazie geest. De gijzelaars zitten in de krententuin. Ze hebben geen krenten meer nodig. Elk pond voor hen is een pond te veel".

JODEN-JACHT.

De Winschoter Courant, thans in Duitse handen, bericht, dat in de buurt van Winschoten S.S.-mannen van de N.S.B. een inval hebben gedaan op een boerderij, die vijf voortvluchtende Joden op die boerderij verborgen had. Het blad voegt hieraan toe: „De man zal stellig door de bezettings-autoriteien zwaar besraft worden want voor zulk een ernstig anti-Duits misdrijf mag hij geen toegefelijkheid verwachten".

Voor kort maakte Seyss Inquart bekend, dat vier Nederlanders veroordeeld waren tot opsluiting in een concentratie-kamp wegens het helpen van Joden.

„HELPT EEN CHAOS TE MAKEN".

Arbeiders die van betrekking veranderen willen, hebben daartoe en speciale schriftelijke toestemming van de Duitsers nodig. Zowel de werkgever als de werknemer moeten deze aanvragen. Een Nederlands sluikblad schrijft: „de bedoeling hiervan is duidelijk: de Duitsers voelden dat hun greep op de Nederlanders die zij naar Duitsland wilden zenden voor slavenarbeid losser werd en daarom willen zij precies weten waar en hoe iedereen aan het werk is. Dit nieuwe bevel dwingt onze arbeiders te blijven waar zij zijn totdat de trein voor Duitsland klaar staat om hen weg te voeren". En het blad vervolgt: „onze tegenstand tegen Hitlers totale mobilisatie eist dat niemand aan dit bevel gevolg geeft. Trekt u er niets van aan. Registratie van arbeiders moet onmogelijk blijven. Helpt een chaos te maken. Dit is de enige manier om de arbeidsmobilisatie in de war te schoppen".

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— Op de Purmerendse veemarkt bracht een melkgeit ƒ 500 op; een lam van 34 pond werd op de Schiedamse markt verhandeld voor ƒ 225.

— Het eerste kievitsei werd door een Sneker poelier verkocht voor ƒ 100.

— Seyss Inquart heeft studiebeurzen beschikbaar gesteld voor studenten in de Duitse taal.

— „De Storm" klaagt erover dat, wanneer de W.A.-marcheert, de mensen op straat het hoofd afwenden en dat auto's de marsorde trachten te breken.

— Architect Dessing uit Naaldwijk wordt in Vova met name ervan beschuldigd dat hij de voorkeur gaf aan een klein baantje in een fabriek „boven constructieve arbeid in Duitsland".

— De beide zoons van Beemsters burgemeester werden opgeroepen voor werk in Duitsland. Vova beschuldigt den burgemeester ervan dat hij beiden knapen een baantje in zijn raadhuis gaf (de burgemeester is... N.S.B.'er).

— Generaal-majoor Van Oyen heeft medegedeeld dat het grootste deel der Jackson-leerlingen binnen kort in actieve vliegdienst aan de fronten zal komen.

— In het blad „Die Niederlände" verklaart de secretaris van de Duitse kamer van Koophandel in Nederland „een zeer groot deel van Nederlands handel en industrie is thans in Duitse handen gekomen" (officieuze erkenning van roof).

— Nederlandse arbeiders die, na verlof, naar Duitsland moeten terugkeren, mogen niet meer door Nederlandse arbeiders - artsen worden gekeurd. Dit moet thans door Duitse artsen geschieden (het aantal ongeschikt-verklaringen werd den Duitsers te hoog).

— Hare Majesteit de Koningin heeft een langdurig onderhoud gehad met Herbert Lehman, directeur van de Noordamerikaanse „Foreign Relief Rehabilitacion" (voor de Voedselvoorziening van na-oorlogs Europa".

— Een nieuw contingent van Nederlandse dienstplichtigen uit de Verenigde Staten, Zuid- en Midden-Amerika en Canada, opgeleid in Canada, is in Engeland aangekomen.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Do., 29 April

Telegram Afdeling: Carrière, tel 553, Hotel kamer 29.

Shipping & Supplies: De Roos, tel 417, Negropont 33A.

Scheepvaart Afdeling: Barends, tel 440, Emmastad 24.

Dok-Afdeling: v.d. Veen, tel. 431.

Geschiedenis van Bonaire

door

PATER VITUS BRENNEKER O.P.

I

KENNISMAKING.

Voordat wij de geschiedenis van het eiland Bonaire gaan verhalen, dienen wij eerst enigermate ervan op de hoogte te zijn, over welk eiland het gaat.

Bonaire dan, is een rustig eiland in de Caraibische zee, dat reeds enkele eeuwen onder Nederlands bewind staat. Economisch is het het minst belangrijke der drie benedenwindse eilanden: Curaçao, Aruba, en Bonaire. Zijn vorm is die van een hoge schoen, die met de neus schuin naar beneden staat, en op 'e wreef een klein bij-eilandje heeft: Klein-Bonaire.

Het telt ongeveer een vijf en een half duizend inwoners, en beslaat in zijn geheel een oppervlakte van 276 km^2 dat is, dus ongeveer een vijfde deel van de provincie Utrecht. De bewoners zijn zeer vriendelijke mensen; zij zijn gekleurd, hoewel over het algemeen niet erg donker. Zij spreken een eigen taal, het papiament, dat behalve op de twee buurteilanden nergens ter wereld gesproken wordt.

Een blijvende bron van welvaart kent Bonaire niet; en daarom evenmin gemakkelijke verbindingen. Vreemdelingen komen er weinig.

Het Zuidelijk deel des eilands plus Klein-Bonaire is geheel vlak, en steekt slechts enkele meters boven de zeespiegel uit. Het Noordelijk deel, — dat is dus de hak, de wreef en de enkel van de schoen — is zeer heuvelachtig. Daar de wind op een hoogst enkele uitzondering na constant uit het Oosten waait, en krachtig waait, staat er aan de Noord- en Oostkust altijd een ruwe zee, en landen de schepen in het Westen.

Het eiland heeft enkele inhammen en twee binnenmeertjes. De rots- formaties van het heuvelachtige gedeelte tonen allerlei onregelmatigheden: kloven, spelonken en reusachtige rotsblokken. In het Westen aan de zee ligt de hoofdplaats Kralendijk; drie uren verder, in het hoge Noorden, is het dorpje Rincón gelegen. De overige streken zijn onbewoond, en bestaan voor het overgrote deel uit onaangeroerde wildernis.

HOE BONAIRE ONTSTOND.

Om te beginnen bij het begin: Er zijn tijden geweest, dat Bonaire niet bestond. Diep onder de zee spuwden toen kraters hun lavamassa's uit; dan kwamen er krachten, die de ongelijke zeebodem omhooghieven en een heuvelachtig deel boven het wateroppervlak uitstieten: Bonaire was geboren.

Maar de grond bleef niet zonder werking; wind en zon lieten het boven water uitgekomen stuk aarde evenmin met rust. Voortdurend bleef het aan verandering onderhevig. En zo gebeurde het, dat Bonaire na zijn geboorte nog driemaal in de zee werd ondergedompeld, maar telkens daarna wederom oprees.

Nu leven wij dan op het eiland in zijn vierde oprijzing, niet vermoedend, dat dag in dag uit dezelfde krachten, die meer dan eens het eiland zijn bestaan ontnamen, ook nu nog in werking zijn: De zon brandt de rotsen gloeiend heet, zodat ze uitzetten; in koele nachten krimpen ze weer in. Die beweging veroorzaakt spleten en scheuren. Ze barsten en brokkelen af, steeds verder en verder. Rotsblokken tuimelen omlaag, regens en sterke winden sleuren massa's gesteenten mede naar beneden. De tot poeder verweerde lavastollingen worden in wolken opgenomen en over de wijde zee uitgepreid. Het eiland slijt met de dag.

Mogen we de verhalen der bewoners geloven, dan zakt de bodem merkbaar. Op de Zuidkust staat een lichttoren, opvallend dicht aan het strand. De mensen zeggen, dat hij vroeger veel verder van de kust af stond, maar de zee is naar boven gekropen. Als dat waar is, dan verdrinkt Bonaire — met geologenogen gezien — onstellend vlug. Want die toren is nauwelijks honderd jaren oud.

De oudste delen van het eiland moet men zoeken in het Noord-Westen, achter Rincón, en in de Washikemba buurt. Het is daar een en al bruine en groene diabaas, zo verweerd, dat men het op vele plaatsen met de hand kan losmaken. In deze gesteenten vindt men ook kristallen, in holten opgesloten. In het hoge Noorden vooral vindt men zelfs agaten en amethisten. Voornamelijk in de regentijd, als het wild wegstromende water het rulle zand meesleurt komen dieper gelegen stenen vrij te liggen, en biedt de natuur u de beste kans de edelstenen te vinden.

Telkens als in die lang vervlogen tijden het eiland onderdook en duizenden jaren onder bleef, tierden er generatie op generatie koraal- en schelpdieren. Hun resten hoopten zich op en vormden, luchtdicht afgesloten door de watermassa, een verharde nieuwe laag over de oude heen. Als dan het eiland met tal van verwikkelingen wederom geheel of gedeeltelijk naar boven kwam, werd ook deze nieuwe laag een deel van Bonaire's bodem. Vandaar dan ook, dat men langs de kust wandelend herhaaldelijk schelp- en koraalresten in de harde kalksteen aantreft. Ja, zelfs op de bergen, op de Brandaris, de hoogste van allen, ziet men afdrukken van carco's, het huisje van een schelpdier, dat enkel op een diepte van 8 à 10 meter in zee leeft.

De gehele onderste helft van het eiland en tevens Klein-Bonaire behoort tot de jongste delen. Ze zijn nagenoeg volkomen vlak, en bestaan uit kalksteen. Aan de kust is het op vele plaatsen, en wel het mooist aan de Westzijde tussen Sta. Barbara en Karpáta, te zien, dat de laatste oprijzing uit het wa- Geschiedenis van het eiland Bonaire 2. er ruksgewijze is gegaan. Dezelfde uithollingen, die het immer aanhoudend klotsen van het zeewater nu in de rotsige kustwand aanbrengt, ziet men daar ook op het land, tot tweemaal achter elkander toe. Duidelijk, dat vroeger daar de zee, of beter, dat deze rotslaag vroeger aan de oppervlakte der zee gestaan heeft.

Peinzend over dat verre verleden vraagt men zich af: als het eiland dan uit die zoute zee geboren is waar komen dan die duizenden planten en dieren vandaan?

Wel, Bonaire heeft op vele andere eilanden dit voor, dat het eens verbonden is geweest met het vasteland, in casu het huidige Venezuela. Toen hebben die levende organismen zich voortgeplant en verspreid, totdat zij zich op een goede dag door een plaatselijke inzinking van de bodem zagen afgescheiden, en van alle kanten slechts door zee omgeven. Een bepaald soort rolstenen, die buiten Bonaire alleen maar op Venezuela's kust voorkomt, levert het bewijs voor de verbinding.

Maar laten we niet langer blijven stilstaan bij een verleden, dat zo ver achter ons ligt, dat onze fantasie niet bij machte is zich er een voorstelling van te vormen. Onze interesse gaat meer naar uit, hoe en door welke mensen het eiland bevolkt werd.